Č.j. VP/S 120a/01-160 V Brně dne 17. prosince 2001

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v řízení o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, zahájeném dne 23. 10. 2001 na základě žádosti Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky ze dne 18. 10. 2001, č.j.: 45534/01/6130/1000, týkající se "Programu podpory průmyslovým podnikům při strukturálních změnách", který je programovým dodatkem pro rok 2002 Sektorového operačního programu Průmysl na léta 2001 - 2006, rozhodl podle § 6 odst. 3 písm. b) zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, ve spojení s § 18 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), takto:

Výjimka ze zákazu veřejné podpory pro programový dodatek pro rok 2002 Sektorového operačního programu Průmysl na léta 2001 až 2006, kterým je program "Podpora průmyslovým podnikům při strukturálních změnách"

se povoluje

za těchto podmínek:

1. Příjemcem veřejné podpory nesmí být podnik v obtížích ve smyslu Pravidel pro záchranu a restrukturalizaci firem v obtížích, publikovaných v Official Journal C 288, 9.10.1999.
2. Veřejná podpora nebude poskytnuta podnikům působícím v průmyslu uhelném a ocelářském, dopravě, průmyslu automobilovém, výrobě syntetických vláken a stavbě lodí a nebude poskytnuta jako podpora při vývozu.
3. Veřejná podpora nebude poskytnuta jako podpora zaměřená na snížení běžných nákladů příjemce, tedy jako operativní pomoc ve smyslu Pravidel pro národní regionální pomoc, publikovaných v Official Journal C 74, 10.3.1998.
4. Veřejná podpora bude poskytnuta na investice, finanční náklady, kooperace, služby a sociální náklady, přičemž v žádné z těchto parciálních částí nepřekročí její výše 50 % nákladů a podpora poskytnutá celému projektu daného subjektu nepřekročí 20 % celkových nákladů tohoto projektu.
5. Poskytování veřejné podpory je povoleno do 31. prosince 2002.
6. Výše uvedené podmínky musí být zapracovány do definitivního znění programu veřejné podpory.

Odůvodnění

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen "Úřad") obdržel dne 23. 10. 2001 žádost o povolení výjimky (dále jen "žádost") podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře (dále jen "zákon"), kterou podalo dopisem ze dne 18. 10. 2001 pod č.j. 45534/01/6130/1000 Ministerstvo průmyslu obchodu České republiky.

I.Údaje získané z žádosti o povolení výjimky:

- poskytovatelem veřejné podpory je Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
- ministerstvem odpovědným za poskytnutí veřejné podpory je Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
- název veřejné podpory je "Sektorový operační program na léta 2001- 2006 - Průmysl"
- kontaktní osobou je Ing. Petr Bučina, Csc.
- cílem veřejné podpory je napomoci vytvoření předpokladů pro zlepšení konkurenceschopnosti vybraných životaschopných středních a velkých průmyslových podniků pomocí strukturálních změn a povzbuzování regionů, jejichž rozvoj zaostává v oblasti hospodářské a společenské přeměny
- druhy veřejné podpory jsou nevratná dotace, návratná finační výpomoc a příspěvek na úroky
- veřejná podpora je určena pro sektor zpracovatelského průmyslu - bez průmyslu uhelného, ocelářského, automobilového, chemických vláken, stavby lodí a sektoru dopravy
- účelem veřejné podpory jsou investice, úhrada úroků, kooperace a sociální náklady
- míra veřejné podpory je maximálně 20 % celkových nákladů na strukturální změnu u jednoho subjektu
- formou poskytnutí veřejné podpory je přímé poskytnutí finačních prostředků a zvýhodněná půjčka
- doba trvání programu je do konce r. 2002
- příjemci podpory budou subjekty vybrané na základě veřejné soutěže v roce 2001, jedná se o dofinancování těchto projektů
- základem jsou usnesení vlády České republiky č. 1092 ze dne 8.11.2000, k "Sektorovému operačnímu programu Průmysl na léta 2001 až 2006" a č. 1258 ze dne 11.12.2000, k nově zahajovaným programům z "Akčního programu k posílení konkurenceschopnosti průmyslu České republiky " navrhovaným k realizaci v roce 2001.

II. Podklady pro rozhodnutí:

- žádost o povolení výjimky podle § 6 odst. 1 zákona
- příloha "Programové dodatky Sektorového operačního programu Průmysl pro rok 2002" - část 2.3/3 "Podpora průmyslovým podnikům při strukturálních změnách"
- Směrnice Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky pro programování operačních programů v sektoru průmyslu
- Směrnice Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky pro provádění operačních programů v sektoru průmyslu

III.Vymezení účastníka řízení:

Jediným účastníkem řízení o povolení výjimky je v souladu s § 3 písm. d) ve spojení s § 6 odst. 1 zákona Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky.

IV. Charakteristika programu Podpora průmyslovým podnikům při strukturálních změnách:

Dne 8. 11. 2000 schválila vláda České republiky návrh usnesení č. 1092 k Sektorovému operačnímu programu Průmysl na léta 2001 až 2006, v němž bylo uloženo ministru průmyslu a obchodu předložit vládě ke schválení jednotlivé programy, tedy i programové dodatky pro rok 2002, mezi něž patří i program "Podpora průmyslovým podnikům při strukturálních změnách" (dále jen "Program"). Dle podkladů předložených účastníkem řízení se Program týká průmyslových podniků, které chtějí podstoupit potřebné strukturální změny, aby zvýšily svoji výkonnost a tím se staly životaschopnými a prosperujícími podnikatelskými subjekty po očekávaném vstupu České republiky do EU. Program se bude řídit směrnicí Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky vytvořenou dle Nařízení Rady ES č.1260/1999 ze dne 21.6.1999, o obecných ustanoveních o strukturálních fondech. Projekty průmyslových podniků budou vybírány k realizaci komisí jmenovanou ministrem průmyslu a obchodu, která stanoví i formu a výši veřejné podpory, jež nepřesáhne výši stanovenou v Programu. Příjemcem veřejné podpory v roce 2002 budou subjekty vybrané na základě veřejné soutěže v roce 2001, jedná se tedy o dofinancování zahájených projektů, přičemž výše požadované veřejné podpory nesmí být v roce 2002 vyšší než v roce 2001. V roce 2002 je předpokládán celkový objem finančních prostředků na Program 60 milionů Kč.
Je navrhováno, aby veřejná podpora v rámci Programu byla poskytnuta na podporu :

- investic, především na realizaci inovačních záměrů přispívajících k růstu rentability kapitálu, produktivity práce a zvýšení zaměstnanosti. Jedná se o investice do rozšíření stávajícího podniku o nové technologické provozy nebo do zahájení činnosti související se základní změnou výrobku nebo výrobního procesu u existujícího podniku (cestou racionalizace, diverzifikace nebo modernizace)
- finačních nákladů, především na úhradu úvěrů na realizaci inovačních záměrů, přičemž uvedené úroky jsou hrazeny z dotace maximálně do doby uvedení pořizované investice do užívání
- kooperací a služeb, především do nových kooperačních výrob nutných k zajištění subdodávek a zavedení nových výrobků. Jedná se o pořízení drobných hmotných i nehmotných investic (know-how a licenční náklady) a o zkoušky, kterými zhotovitel prokazuje řádné provedení díla
- sociálních nákladů - především na rekvalifikaci pracovníků pro zavedení nových výrob a na náklady spojené s přijímáním nových pracovníků do těchto výrob.

Podpora je poskytována formou dotace v maximální výši 20 % celkových nákladů projektu.
Příjemcem veřejné podpory je průmyslový podnikatelský subjekt s trvalým sídlem v ČR, který bude chtít posílit svoji konkurenceschopnost formou strukturální změny a bude se spolupodílet na jejím financování. Náklady na strukturální změnu musí být minimálně 100 mil. Kč. Program je určen pro všechny subjekty kategorie středních a velkých podniků v ekonomicky slabších regionech, které nedosahují 75 % srovnatelné úrovně HDP s průměrem

EU. Veřejná podpora v rámci Programu nebude poskytnuta jako podpora zaměřená na snížení běžných nákladů příjemce, tedy jako operativní pomoc.

Program pro rok 2001 byl v rámci řízení č.j. S 3/01 - 160 posuzován Úřadem. Účastník řízení tehdy uvedl, že veřejná podpora v rámci Programu sleduje cíl 1. a cíl 2., které jsou definovány v Nařízení rady ES č.1260/1999 ze dne 21.6.1999, o obecných ustanoveních o strukturálních fondech, a to v hlavě 1., kapitole 1., článku 1. Cíl 1. představuje povzbuzování rozvoje a strukturálních změn regionů, jejichž rozvoj zaostává a vztahuje se na regiony, jejichž HDP je za poslední 3 roky menší než 75 % průměru ES. Cíl 2. spočívá v podpoře hospodářské a společenské přeměny oblastí, jež čelí strukturálním problémům. Vztahuje se na regiony, které mají průměrnou míru nezaměstnanosti za poslední 3 roky vyšší než je průměr ES, procentuální podíl zaměstnanosti v průmyslu na celkové zaměstnanosti je stejný nebo vyšší než průměr ES a existuje porovnatelný pokles zaměstnanosti v průmyslu. Účastník řízení také uvedl, že při poskytování veřejné podpory bude důsledně postupováno v souladu se směrnicí Pravidla pro národní regionální pomoc, publikovanou 10.3.1998 v Official Journal C 74.

V.Právní analýza:

V § 1 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že tento zákon upravuje postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody (sdělení č. 7/1995 Sb., o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé).
Čl. 64 odst. 1 bod (iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi ČR a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek nebo výroby určitého zboží.
Čl. 64 odst. 3 Evropské dohody stanoví, že Rada přidružení přijme do tří let od vstupu této dohody v platnost nezbytná pravidla pro provádění odstavců 1 a 2. Tato pravidla byla přijata dne 24. 6. 1998 s účinností od 11. 7. 1998 (sdělení č. 225/1998 Sb., o sjednání Rozhodnutí č. 1/98 Rady přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a ČR na straně druhé ze dne 24. 6. 1998 o přijetí prováděcích pravidel pro uplatnění ustanovení o státní podpoře uvedených v čl. 64 odst. 1 bodu (iii) a odst. 2, podle čl. 64 odst. 3 Evropské dohody zakládající přidružení mezi ES a jejich členskými státy na straně jedné a ČR na straně druhé, a v čl. 8 odst. 1 bodu (iii) a odst. 2 Protokolu 2 k této Dohodě o výrobcích ESUO (dále jen „Prováděcí pravidla“)).
V čl. 2 Prováděcích pravidel se stanoví, že posouzení slučitelnosti jednotlivých rozhodnutí o podpoře a programů veřejných podpor s Evropskou dohodou bude probíhat na základě kritérií vyplývajících z uplatnění pravidel článku 92 Smlouvy o založení Evropských společenství, včetně současné a budoucí sekundární legislativy, systémů, směrnic a dalších příslušných administrativních nařízení platných v ES, jakož i precedenčního práva Soudu první instance a Soudního dvora ES a zvláštních pokynů, které budou vypracovány podle článku 4 odst. 3 Prováděcích pravidel.

V § 3 písm. a) zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním orgánem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků.

V § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušení soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie, je neslučitelná se závazky České republiky vyplývajícími z Evropské dohody a je zakázána.
V § 2 odst. 2 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že zákaz veřejné podpory podle odst. 1 platí, pokud tento zákon nestanoví jinak, nebo pokud Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nepovolil výjimku.
Podle § 5 písm. a) může Úřad rozhodnutím povolit výjimku ze zákazu veřejné podpory podle § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře u podpor, které mají napomoci hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo vysokou nezaměstnaností, tj. veřejné podpory regionálního charakteru.
Podle § 5 písm. c) může Úřad rozhodnutím povolit výjimku ze zákazu veřejné podpory podle § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře u podpor, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských aktivit nebo oblastí, pokud nemění podmínky obchodu mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie v míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.
Podle čl. 64 odst. 4 (a) Evropské dohody je po dobu prvních 5 let po vstupu v platnost Evropské dohody na celou Českou republiku pohlíženo jako na oblast Společenství uvedenou v čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy o založení Evropského společenství, s tím, že uvedená výjimka může být prodloužena o dalších 5 let. O prodloužení výjimky rozhodla Rada přidružení rozhodnutím č. UE – CZ 1703/00 od 1.1. 1997.

Vzhledem k tomu, že:

- se jedná o výhody, o jejichž poskytnutí rozhodne vláda České republiky, na základě návrhu Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky, které je navrhovatelem veřejné podpory v souladu s § 3 písm. d) zákona o veřejné podpoře,
- tyto výhody zvýhodňují určité podnikání, neboť poskytnuté veřejné podpory umožní příjemcům těchto podpor snížit náklady na realizaci strukturálních změn, které by musely být hrazeny z vlastních prostředků příjemců veřejných podpor,
- hrozí narušení hospodářské soutěže, neboť navrhovaný Program je určen pro vybrané příjemce v sektoru zpracovatelského průmyslu, kteří jsou v konkurenčním vztahu k ostatním subjektům, jež nebudou do navrhovaných programů zařazeny a poskytnuté výhody mohou mít za důsledek posílení tržních podílů nebo zlepšení hospodářských výsledků příjemců veřejných podpor,
- poskytnutím výhod může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie, a to tím, že do navrhovaného Programu mohou být zařazeni příjemci veřejné podpory, kteří svou produkci exportují do členských státu Evropské unie,

jde o veřejnou podporu splňující znaky uvedené v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře.

Při posuzování slučitelnosti výše uvedené veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody je třeba postupovat v souladu s příslušnými předpisy ES, jimiž jsou :
Nařízení Rady ES č.1260/1999 ze dne 21.6.1999, o obecných ustanoveních o strukturálních fondech
Pravidla pro národní regionální pomoc, publikovaná v Official Journal C 74, 10.3.1998
Pravidla pro záchranu a restrukturalizaci firem v obtížích, publikovaná v Official Journal C 288, 9.10.1999.

Cíle Programu jsou v souladu s cíli 1. a 2., uvedenými v hlavě I., kapitole I. článku 1. Nařízení Rady ES č.1260/1999 ze dne 21.6.1999, o obecných ustanoveních o strukturálních fondech a Program je určen pro regiony, na něž se vztahuje cíl 1., tak jak je popsán v předchozích částech tohoto odůvodnění.
Dle článku 4.8. Pravidel pro národní regionální pomoc, publikovaných v Official Journal C 74, 10.3.1998 (dále jen "Pravidla pro národní regionální pomoc"), nesmí míra intenzity veřejné podpory přesáhnut pro Českou republiku 50 % vzhledem k prodloužení výjimky rozhodnutím Rady přidružení č. UE -CZ 1703/00. Podmínka uložená ve výroku rozhodnutí stanovuje, že v žádné z parciálních částí, uvedených v části IV. odůvodnění tohoto rozhodnutí, nebude překročena míra intenzity veřejné podpory 50 % a v Programu je stanoveno, že míra intenzity pro každý projekt v rámci Programu nepřekročí 20 % celkových nákladů projektu. Program tedy vyhovuje Pravidlům pro národní regionální pomoc. V souladu s článkem 4.15. Pravidel pro národní regionální pomoc stanovil Úřad podmínku, že veřejná podpora poskytovaná v rámci Programu nebude poskytnuta jako podpora zaměřená na snížení běžných nákladů příjemce, tedy jako operativní pomoc.
Dle podkladů předložených účastníkem řízení existuje možnost zařadit do Programu i podnik v obtížích, definovaný v Pravidlech pro záchranu a restrukturalizaci firem v obtížích, publikovaných v Official Journal C 288, 9.10.1999 (dále jen "Pravidla"). Podle čl. 2 odst. 4 Pravidel je podnikem v obtížích takový podnik, který není schopen prostřednictvím svých zdrojů nebo prostředků od svého vlastníka či případných věřitelů plnit své závazky. Tato skutečnost by bez vnějších zásahů vedla v krátkodobém či střednědobém horizontu k úpadku takového podniku. Podle odst. 6 Pravidel jsou obvyklými znaky podniku v obtížích zvyšující se ztráty, snižující se obrat, rostoucí množství zásob, nadbytečná kapacita, snižující se tok hotovosti, rostoucí dluh, rostoucí úrokové platby a klesající nebo nulová hodnota aktiv. Vzhledem k tomu, že postup posuzování veřejné podpory podle Pravidel je individuální pro každý případ, je proto nutné podniky v obtížích z Programu vyřadit stanovením příslušné podmínky ve výroku tohoto rozhodnutí.
Úřad dále přihlédl k odlišnému posuzování veřejné podpory, která je přidělována příjemcům v tzv. citlivých sektorech - tedy v uhelném a ocelářském průmyslu, dopravě, průmyslu stavby lodí, průmyslu výroby syntetických vláken a automobilovém průmyslu. Příslušné předpisy a směrnice ES zakládají rovněž nutnost individuálního posouzení veřejné podpory, určené do těchto sektorů. Proto byla stanovena podmínka, směřující k vyřazení příjemců působících v těchto sektorech z Programu.

Závěr:

Ze všech shora uvedených důvodů bylo možno žádosti o povolení výjimky vyhovět.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí v souladu s § 6 odst. 5 zákona nelze podat rozklad.

Ing. Josef Bednář
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Obdrží:
Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
k rukám **Doc. Ing. Miroslava Grégra**
místopředsedy vlády a ministra průmyslu a obchodu České republiky
Na Františku 32
110 15 Praha